

САДРЖАЈ:

ПРЕДГОВОР	2
САДРЖАЈ	3
ФОРМУЛАРНИ ПОСТУПАК	4
-Разлози за увођење	4
-Старо и ново у поступку	4
-Формула	5
Ток поступка и извршење пресуде.....	6
Оцена.....	7
-Екстраординарни (когнициони) поступак	8
-Карактеристике	8
Суђење и извршење пресуде	9
Формуларни поступак	
Разлози за увођење	

Гај нам у Институцијама саопштава да је „постепено легисакциони поступак постао омражен, јер је, због претеране ситничавости старих, губио спор онај који би и најмање погрешно у форми" (Inst.. 4.30). Сакраментум је био скуп, чак и после увођења новчане уместо натуралне опкладе.

Вођење спора путем легисакција је одговарало старом праву, у коме се и остали правни акти обављају путем усмених свечаних формула: закључење (уговора, тестамент, усвојење, чак и објава рата непријатељу. После пунских ратова и продора тржишта, старе формалности су постале терет. Више се прелази на писмену форму, а писани документ је поузданији доказ него сведочење. Формуларни поступак је био богатији у варијантама. Уместо пет или шест врста суђења, сада је створено много више облика формула, које су боље одговарале богатијем привредном и правном промету.

Тако је средином II века старе ере Ебуцијевим законом (1ex AeШЊ) уведен формуларни поступак, најпре као паралелни са легисакционим. Век и по касније, законом који је предложио Август (1ex Iulia de iudiciis privatis) постао је једини начин за решавање парница.

Старо и ново у поступку

Формуларни поступак је само варијанта „приватног" начина суђења које срећемо и у расправљању парница путем легисакција. Неке особине су исте, неке нешто измењене, а има и нових.

Задржана је самопомоћ као одлика суђења. И даље држава у већем делу поступка остаје по страни: не позива на суђење, не доноси нити извршава пресуду. И овде се поступак дели на *in iure* и *apud iudicem*, и још увек постоји *litis contestatio*. Пресуду доноси судија кога странке бирају, с тим што је листа арбитара нешто проширена и демократизована — крајем републике било је на њој око 5.000 угледних грађана, међу којима је било и нешто еквестара.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com